

RIKSDAGENS SVAR 185/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om fritt bildningsarbete (RP 112/2005 rd).

Beredning i utskott

Kulturutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KuUB 14/2005 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalanden:

1. Riksdagen förutsätter att särskild hänsyn tas till den exceptionella, på studerandesammansättningen beroende kostnadsstrukturen och de därmed sammanhängande finansieringsbehoven vid Lehtimäki specialfolkhögskola när det föreskrivs om höjning av det pris per enhet som ligger till grund för statsandelen till folkhögskolor för ordnande av utbildning för handikappade.

2. Riksdagen förutsätter att man vid kommunsammanslagningar t.ex. genom övergångsarrangemang ser till att finansieringsunderlaget för sammanslagna medborgarinstitut förblir på minst samma nivå som före kommunsammanslagningen.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen gör en bedömning av hur mycket å ena sidan utbildningsformerna inom det fria bildningsarbetet och å andra sidan utbildningsformerna inom det fria bildningsarbetet och andra utbildningsformer överlappar varandra, och lägger fram förslag till undanröjande av negativa överlappningar.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 21 augusti 1998 om fritt bildningsarbete (632/1998) 12 § 2 mom.sådan det lyder i lag 1147/2000,

ändras 2 § 4 mom., 9—11 §, 11 a § 1—3 mom., 12 § 1 mom., 13 a § 1 mom., rubriken för 6 kap. samt 21 §, av dem 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1390/2001 och 704/2002, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1147/2000, 1390/2001 och 704/2002, 11 a § 1—3 mom. sådana de lyder i lag 1292/2004, 12 § sådan den lyder i nämnda lag 1147/2000 och 13 a § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1390/2001, samt

fogas till 13 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1390/2001, nya 3 och 4 mom. samt till lagen nya 18 a, 21 a och 21 b § som följer:

2 §

Verksamhet som lagen omfattar

Studiecentraler är vuxenläroanstalter på riksnivå för bildningsarbete. De ordnar studier självständigt eller i samarbete med medborgar- och kulturorganisationer i syfte att främja livslångt lärande, ett aktivt medborgarskap och demokrati samt verksamhet i medborgarsamhället.

9 §

Statsandelens belopp

Huvudmän för folkhögskolor, medborgarinstitut och sommaruniversitet beviljas statsandel till 57 procent samt huvudmän för studiecentraler och idrottsutbildningscenter till 65 procent av det belopp som beräknats enligt 8 §. Huvudmannen för den läroanstalt som avses i 2 § 7 mom. beviljas statsandel till 57 procent av det belopp som beräknats enligt 8 §.

En huvudman för en folkhögskola beviljas dock statsandel till 70 procent av det belopp som beräknats enligt 8 §, om den huvudsakliga utbildningsuppgiften enligt tillståndet att driva läroanstalt består i att anordna utbildning för gravt handikappade.

I en sammanslagen läroanstalt bestäms statsandelsprocenten särskilt för respektive läroanstaltsform.

För studiecirkelar som uppfyller villkoren i en förordning av statsrådet beviljas en studiecentral statsandel till ett belopp som fås när det för studiecentralen fastställda antalet studiecirkeltimmar multipliceras med det av undervisningsministeriet årligen bestämda priset per studiecirkeltimme.

10 §

Fastställande av antalet prestationer som skall användas vid beräkning av statsandelen

Undervisningsministeriet fastställer årligen det antal studerandeveckor, studerandedygn,

studerandedagar, undervisningstimmar och studiecirkeltimmar som läggs till grund för beräkningen av statsandelen. I fråga om en sammanslagen läroanstalt fastställs antalet prestationer särskilt för respektive läroanstaltsform.

Närmare bestämmelser om beräkningen av antalet prestationer utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Pris per enhet

Undervisningsministeriet bestämmer priserna per enhet i fråga om studerandeveckor, studerandedygn, studerandedagar och undervisningstimmar samt priset för studiecirkeltimmar för det följande året. Priserna per enhet bestäms enligt den beräknade kostnadsnivån för finansåret.

Priset per enhet för en studerandevecka vid folkhögskolorna beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid folkhögskolorna under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet studerandeveckor i folkhögskolorna samma år. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om höjning av priset per enhet i sådana folkhögskolor där den huvudsakliga utbildningsuppgiften eller en del av utbildningsuppgiften enligt huvudmannens tillstånd att driva läroanstalt är utbildning som är avsedd för gravt handikappade eller att ordna kurser på högst tio dagar. Genom förordning av statsrådet föreskrivs också om en minskning av priset per enhet i fråga om studerandeveckor för studerande som bor utanför folkhögskolan.

Priset per enhet för ett studerandedygn vid de riksomfattande idrottsutbildningscentren beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid idrottsutbildningscentren under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet studerandedygn i idrottsutbildningscentren samma år. Priset per enhet för en studerandedag vid de regionala idrottsutbildningscentren bestäms årligen inom ramen för anslaget i statsbudgeten.

Priset per enhet för en undervisningstimme vid medborgarinstitutet beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid medborgarinstitutet under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid institutet samma år. Prisen per enhet för medborgarinstitut graderas i tätt befolkade kommuner på basis av befolkningstätheten i den kommun där medborgarinstitutet finns. I fråga om storleken på graderingen och den exaktare beräkningen av priset per enhet samt vilka kommuner som anses vara tätt befolkade kommuner föreskrivs genom förordning av statsrådet. I fråga om fastställande av det genomsnittliga priset per enhet för medborgarinstitutet gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 16 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

Priset per enhet för en undervisningstimme vid sommaruniversitetet beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid sommaruniversitetet under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid sommaruniversitetet samma år.

Priset per enhet för en undervisningstimme vid studiecentralerna beräknas vart fjärde år så att driftskostnaderna för verksamheten vid studiecentralerna under det år som föregår året före det då priset per enhet bestäms divideras med antalet undervisningstimmar vid studiecentralerna samma år.

I en sammanslagen läroanstalt beräknas priserna per enhet särskilt för de olika läroanstaltsformerna.

Under andra år än de som avses i 2—6 mom. bestäms priset per enhet så att det är lika med priset per enhet för det föregående året.

Om en folkhögskola eller ett idrottsutbildningscenter med beaktande av verksamhetens omfattning i väsentlig utsträckning arbetar i hyrda lokaler, kan priset per enhet årligen höjas med ett belopp som räknas ut så att den årshyra som undervisningsministeriet fastställt som grund för beräkning av statsandelen divideras med antalet

studerandeveckor eller studerandedygn enligt 10 §.

Priserna per enhet enligt 2 och 4 mom. skall bestämmas så att priserna per enhet multiplicerade med antalet faktiska studerandeveckor och undervisningstimmar sammanlagt motsvarar ovan nämnda totala kostnader vid de olika läroanstaltsformerna.

Priset per enhet för en läroanstalt som avses i 2 § 7 mom. är det samma som det ograderade priset per enhet för folkhögskolor. Priset per enhet minskas med det belopp som motsvarar internets andel, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. Priset per enhet kan i fråga om hyreslokaler höjas så som bestäms om folkhögskolor och idrottsutbildningscenter i 9 mom. samt på basis av en specialuppgift som ålagts i utbildningsuppgiften, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. I fråga om mervärdesskatten iakttas 13 a §.

11 a §

Beräkning av priserna per enhet för fritt bildningsarbete 2005—2007

Utan hinder av vad som i 11 § bestäms om beräkning av priser per enhet beräknas priserna per enhet för fritt bildningsarbete för 2005—2007 så som bestäms nedan i denna paragraf.

De priser per enhet för 2005 som beräknas på basis av kostnaderna för olika verksamheter inom det fria bildningsarbetet 2003 jämförs med de priser per enhet för 2005 som beräknas på basis av de fastställda priserna per enhet för de olika verksamheterna för 2004. Av denna skillnad beaktas 27 procent i priserna per enhet för 2005, 44 procent för 2006 och 61 procent för 2007.

Vid beräkningen av priserna per enhet beaktas de beräknade förändringarna i kostnadsnivån till högst hela och minst halva det belopp som den beräknade förändringen uppgår till.

— — — — —

12 §

Förändringen i kostnadsnivån samt i verksamhetens omfattning och art

Vid beräkningen av priserna per enhet beaktas förändringen i kostnadsnivån samt i verksamhetens omfattning och art med iakttagande i tillämpliga delar av 3 § 1—3 punkten samt 4 § i lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996).

13 §

Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priser per enhet

De driftskostnader för vilka finansiering beviljas ur Europeiska gemenskapernas budget får räknas som driftskostnader som skall finansieras med stöd av denna lag till den del dessa inte täcks av den finansiering som beviljas ur Europeiska gemenskapernas budget och den motsvarande särskilda nationella finansieringen enligt statsbudgeten.

Från driftskostnaderna för läroanstalterna enligt 2 § 1 mom. avdras ett belopp som motsvarar de statsandelar som med stöd av 14 § under det år kostnaderna beräknas har beviljats läroanstalternas huvudmän för verksamheten i fråga.

13 a §

Beaktande av mervärdesskatten i priserna per enhet för huvudmännen för privata läroanstalter

Priserna per enhet för medborgarinstitut, folkhögskolor, riksomfattande idrottsutbildningscenter, sommaruniversitet och studiecentraler höjs för huvudmännen för privata läroanstalter så att höjningen motsvarar den andel som den mervärdesskatt som huvudmännen för de privata läroanstalterna betalat utgör av de kostnader utan mervärdesskatt som respektive utbildningsform orsakat de privata huvudmännen för läroanstalterna.

6 kap.

Övriga bestämmelser om finansiering och erhållande av uppgifter

18 a §

Avbrytande av utbetalning

Statsbidragsmyndigheten kan besluta att utbetalningen av den finansiering som avses i denna lag avbryts om

1) det är uppenbart att den som får finansiering inte längre ordnar verksamhet som ligger till grund för finansieringen eller att den som får finansiering i väsentlig utsträckning verkar i strid med de lagar eller förordningar som gäller verksamheten i fråga eller de föreskrifter som har meddelats med stöd av dem,

2) de grunder enligt vilka finansieringen för ett bestämt ändamål har beviljats har förändrats väsentligt, eller

3) avbrytande av utbetalning förutsätts i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

21 §

Skyldighet att lämna upplysningar, granskningsrätt och handräckning

Huvudmannen för läroanstalterna inom det fria bildningsarbetet skall tillställa statsbidragsmyndigheten de uppgifter som behövs för fastställande av finansiering enligt denna lag och om verksamhetens omfattning så som undervisningsministeriet beslutar.

Undervisningsministeriet beslutar om granskningar av ekonomin och verksamheten som utförs hos den som får finansiering för att konstatera riktigheten av de i 1 mom. avsedda uppgifterna. Undervisningsministeriet kan också ge utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra granskningar. Den som får finansiering skall utan ersättning ge den tjänsteman som utför granskningen alla nödvändiga uppgifter och utredningar, handlingar, upptagningar och annat material som behövs för granskningen samt även i övrigt

bistå vid granskningen. Den tjänsteman som utför granskningen har rätt att i den omfattning som granskningen kräver få tillträde till lokaler som är i finansieringstagarens besittning eller användning och som används för den verksamhet som finansieras samt till andra områden. Granskning får dock inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden.

Den tjänsteman som utför granskningen har rätt att omhänderta det material som är föremål för granskning, om granskningen kräver det. Över omhändertagandet av material skall ett protokoll upprättas i samband med granskningen. Där skall nämnas syftet med omhändertagandet och det omhändertagna materialet. Materialet skall återlämnas utan dröjsmål när det inte längre behövs för granskningen.

Undervisningsministeriet och utbildningsstyrelsen har rätt att få nödvändig handräckning av polis- och utskökningsmyndigheterna vid utförandet av granskningsuppgifter enligt 2 mom.

21 a §

Rätt att få uppgifter

Huvudmannen för en läroanstalt har vid skötseln av sina uppgifter rätt att av statliga och kommunala myndigheter få sådana nödvändiga statistikuppgifter och övriga motsvarande uppgifter som behövs i planeringen och anordnandet av utbildningen.

Läroanstaltens huvudman skall på begäran ge de statliga undervisningsförvaltningsmyndigheterna de nödvändiga uppgifter som de bestämmer och som behövs vid utvärdering, utveckling, statistikföring och uppföljning av utbildningen.

21 b §

Tillämpning av statsunderstödslagen

Om inte något annat bestäms i denna lag tillämpas på statsunderstöd som beviljas med stöd av denna lag bestämmelserna i statsunderstödslagen (688/2001).

Denna lag träder i kraft den 200 . Lagen tillämpas första gången hösten 2005 vid beräkningen och fastställandet av genomsnittliga priser per enhet och priser per enhet för 2006.

De bestämmelser i 11 § 2—4 och 6 mom. som gäller beräkningen av priser per enhet för folkhögskolor, riksomfattande idrottsutbildningscenter, medborgarinstitut och studiecentraler vart fjärde år på basis av de faktiska kostnaderna tillämpas första gången när priserna per enhet beräknas och bestäms för 2008. Bestämmelserna i 11 § 5 mom. om beräkningen av priset per enhet för sommaruniversiteten på basis av de faktiska kostnaderna tillämpas dock första gången när priset per enhet för 2006 beräknas och bestäms. I fråga om beräkningen av priset per enhet i sommaruniversiteten 2006—2007 gäller dessutom vad som bestäms i 11 a § 3 mom.

Det prisindex för basservicen som avses i 4 § 2 mom. i lagen om ändring av lagen om statsandelar till kommunerna (/) tillämpas första gången när statsandelarna för 2006 fastställs.

Bestämmelserna i 13 § 4 mom. om avdrag av statsunderstöd från driftskostnaderna tillämpas första gången när priserna per enhet för 2008 bestäms.

På finansiering som beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 12 december 2005